

Reformačné listy 14/2017

Sekcia H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, Evanjelická jednota, o. z.

„A TAK TEDA, BRATIA (A SESTRY), POVINNÍ SME NEŽIŤ TELU PODĽA TELA, LEBO KEĎ PODĽA TELA ŽIJETE, ISTE UMŔIETE, ALE AK SKUTKY TELA DUCHOM UMŔTVUJETE, BUDETE ŽIVÍ. LEBO VŠETCI, KTORÝCH DUCH BOŽÍ VEDIE, SÚ SYNÓVIA BOŽÍ. NEPRIJALI STE PREDSA DUCHA OTROČTVA, ABY STE SA ZASE BÁLI, ALE PRIJALI STE DUCHA SYNOVSTVA, KTORÝM VOLÁME: ABBA, OTČE! A TEN ISTÝ DUCH SPOLU S NAŠIM DUCHOM OSVEDČUJE, ŽE

SME BOŽIE DETI.“

List ap. Pavla Rímskym 8, 12 - 16

OBSAH LISTOV:

- ÚVODNÍK
- CHARTA 2017 – DOKONČENIE
- AKTUÁLNE DIANIE
- VERÍM V DUCHA SVÄTÉHO ...
- REFORMAČNÉ OKIENKO
- OKIENKO MOS
- ANKETA REFORMAČNÝCH LISTOV
- VYŠÍVANÁ REFORMÁCIA

ÚVODNÍK

Začiatkom marca 2017 úvodná skupina signatárov zverejnila text **Charty na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku (Charta 2017)**. K textu Charty sa postupne pripojilo ďalších šesť stoviek členov cirkvi, z rôznych cirkevných zborov a seniorátov Slovenska.

Hlavným motívom jej sformulovania je zvolanie a apel na členov cirkvi, členov ZED a členov synody, aby sa zasadili za skutočnú obnovu cirkvi a ochranu hodnôt reformácie, pri jej 500. výročí. Súčasťou Charty 2017 je aj Programový dokument, ktorý formuluje víziu rozvoja ECAV na Slovensku. **Nevzdajme sa šance na budúcnosť, byť bližšie pri Ježišovi Kristovi, byť živou cirkvou, transparentnou a spravodlivou. Demokratickou, slúžiacou a tiež milosrdnou.** Dožili sme sa však aj anticharty, keď súčasná hlasovacia väčšina, blízka vedeniu cirkvi, na generálnom presbyterstve odsúdila uznesením Chartu 2017. Aká historická paralela s rokom 1977! V ostatných vydaniach Reformačných listov sme postupne zverejňovali jednotlivé vysvetľujúce články Charty 2017. Dnes prinášame posledný – IX. článok. Nezapúdajme **Komu** patríme, **Komu** slúžime a z **Koho** moci a **Koho** ustanovenia vznikla cirkev.

Martin Kováč

CHARTA 2017

dokončenie

VYSVETLUJÚCE ČLÁNKY CHARTY

Článok IX – Výzva k čestnosti, reforme úradu a odmietnutiu ľahostajnosti

1. Konanie vrcholných predstaviteľov cirkvi, ktoré bolo robené zjavne účelovo, nad rámec cirkevno-právnych predpisov alebo priamo v rozpore s nimi a dobrými mravmi **nemôže byť platné a právoplatné**. Takéto násilné vynucovanie si postavenia je odsúdeniahodné.
2. **Za takéto prečiny musia niesť dotknutí predstavitelia cirkvi osobnú zodpovednosť**, to znamená majú ukončiť svoj politický zápas o udržanie si moci, majú zanechať prenasledovanie druhých a prekrúcanie právnych predpisov a dobrých mravov.
3. **Nemôžu byť znovu zvolení do čelných funkcií v cirkvi**, nakoľko sa neosvedčili a spôsobili morálny a hodnotový úpadok cirkvi. Ich konaním sa prakticky stratila vzájomná dôvera, priamosť v komunikácii a transparentnosť pri riadení a smerovaní celej cirkvi.
4. **Takéto konanie** je neprijateľné, pretože sa nezameriava na riešenie skutočných problémov a programových úloh, **neposkytuje víziu rozvoja a smerovania cirkvi**, ale **rozdeľuje ľudí**, deformuje hodnoty a prispieva k rastu extrémizmu a nenávisti v spoločnosti.
5. **Vyzývame členov ECAV na Slovensku** k opusteniu ľahostajnosti, odmietnutiu prenasledovania pracovníkov v službe a k rozhodnutiu zastať sa spravodlivosti, pravdy, prejavov lásky a milosrdenstva pri správe vecí cirkevných ako nás k tomu nabáda a vedie Božie slovo.
6. **Apelujeme na predsedníctva seniorátov, na zástupcov seniorátov na synode a členov synody**, aby sa zasadili za ochranu hodnôt reformácie, obnovili právny stav a prijali reformu Ústavy ECAV na Slovensku, ktorá umožní decentralizáciu kompetencií a obnovu právneho poriadku.
7. **Apelujeme na členov ECAV na Slovensku**: informujte sa o tom, aké rozhodnutia a za akých okolností dnes prijíma generálne presbyterstvo, vedenie cirkvi a senáty generálneho súdu; odmietnite centralizovaný model usporiadania ECAV na Slovensku a vznik jedného dištriktu pre celé územie Slovenska; podporte jednoduchú a transparentnú decentralizáciu ECAV na Slovensku – vznik 3 dištriktov a zrušenie Generálneho biskupského úradu ECAV ako organizačnej jednotky.

8. **Apelujeme na farárov a kaplánov** združených v Združení evanjelických duchovných (ZED), aby sa zasadili za obnovu práv a slobôd, morálnych hodnôt a kreditu cirkvi ako sú formulované touto chartou.

9. **Žiadame zvolanie mimoriadnej Synody ECAV na Slovensku**, ktorá začne riešiť prednesené zásadné otázky rozvoja ECAV na Slovensku.

10. Konáme tak preto, aby sme neboli nerozhodní, bez názoru a ľahostajní k tomu, akú budúcnosť vytvoríme a zabezpečíme pre nasledujúce generácie, naše deti a krajinu.

Pod'akovanie za postoj a podporu

Ku dnešnému dňu Chartu 2017 **podporilo 659 signatárov**.

Svoj súhlas s textom Charty na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku (Charty 2017) môžete vyjadriť jej podpísaním na internetovej stránke:

[www.peticie.com/charta_2017_na ochranu hodnot reformacie](http://www.peticie.com/charta_2017_na ochranu_hodnot_reformacie)

(Pri podpisovaní textu Charty 2017 na stránke [peticie.com](http://www.peticie.com) je potrebné Váš súhlas potvrdiť aj druhým kliknutím na potvrdzovací email, ktorý Vám príde) alebo jej podpísaním na podpisovom hárku (ten je možné stiahnuť na internetovej stránke <http://evanjelickajednota.sk/h-e-l-p/60-charta-2017-na-ochranu-hodnot-reformacie-a-obnovu-ecav-na-slovensku>). Tieto nám môžete posilať na e-mail: help@evanjelickajednota.sk (naskenované) alebo listom na adresu: Sekcia HELP - EJ, o. z., Partizánska 2, 811 03 Bratislava.

AKTUÁLNE DIANIE

Správa z konventu Východného dištriktu

V sobotu 27. 5. 2017 sa v Prešove uskutočnil dištriktuálny konvent Východného dištriktu. Konvent prijal uznesenia medzi ktorými aj:

- vyjadril znepokojenie, že ani po roku nedokázali príslušné disciplinárne orgány riešiť prípad seniora Ivana Muchu;
- nesúhlasí s tým, aby sa tohtoročná synoda zaoberala problematikou zmeny štruktúry cirkvi;
- odmietol spôsob realizácie volieb dištriktuálneho dozorcú v Západnom dištrikte.

K úpornej snahe komisie a predsedníctva cirkvi zmeniť štruktúru cirkvi na poslednú chvíľu

Inak sa nedá ani nazvať nebyvalá iniciatíva Komisie pre zjednodušenie organizačnej štruktúry cirkvi (ďalej ako „komisia“) a hlasovacej väčšiny generálneho presbyterstva, ktorá na konci mandátu predsedníctva cirkvi pripravuje radikálnu zmenu štruktúry cirkvi. Zrazu je záujem o otvorenie diskusie k tejto téme, zrazu sa nájde aj termín pre mimoriadnu synodu, zrazu je aj materiál na stole, zrazu môže územné členenie aj ostať aké je, atď., atď. ... Lenže dôvod tohto mimoriadnej aktivity je iný, ako by sme očakávali. Dôvodom nie je priniesť potrebnú obnovu cirkvi, reformu nevhodných spôsobov jej fungovania alebo zavedenie transparentnosti do rozhodovania vrcholových orgánov cirkvi, napríklad generálneho súdu cirkvi. **Dôvod je udržať súčasnú kontrolu nad cirkvou, udržať status quo súčasnej moci, pretože to vyhovuje „veľkým hráčom“, ktorí majú vysoké politické krytie.**

Predseda komisie brat Slavomír Hanuska totiž na konvente Západného dištriktu prezradil, zrejme nechtiac, že mimoriadna synoda na jeseň má slúžiť na „krátke“ predĺženie mandátu súčasného predsedníctva cirkvi. Či už formou schválenia nejakého prechodného ustanovenia alebo až do času, kedy sa prijme nový organizačný model ECAV na Slovensku. Čo môže trvať ešte roky.

20 ročná práca komisie ostala pritom nepovšimnutá. Uznesenie synody, ktoré odsúhlasilo model zjednodušenia cirkvi

VERÍM V DUCHA SVÄTÉHO ...

Martin Luther, Veľký katechizmus, r. 1529

Vysvetlenie Viery všeobecnej kresťanskej, ods. 40 – 45

ČLÁNOK VYZNANIA VIERY O DUCHU SVÄTOM SA NAUČ ČO NAJLEPŠIE. KEBY SA ĽA NIEKTO OPÝTAL, ČO ROZUMIEŠ POD SLOVOM „VERÍM V DUCHA SVÄTÉHO“, ODPOVEDZ:

„VERÍM, ŽE MA DUCH SVÄTÝ POSVÄCUJE, AKO HOVORÍ JEHO MENO“. A AKO TO ROBÍ, AKÝMI PROSTRIEDKAMI? ODPOVEDAJ: „ROBÍ TO PROSTREDNÍCTVOM KREŠŤANSKEJ CIRKVI, ĎALEJ ODPUSTENÍM HRIECHOV, VZKRISENÍM TELA Z MŔTVYCH A VEČNÝM ŽIVOTOM“. LEBO DUCH SVÄTÝ MÁ PREDOVŠETKÝM VO SVETE VÝNIMOČNÉ SPOLOČENSTVO, KTORÉ JE MATKOU, KTORÁ BOŽÍM SLOVOM SPLODILA A DALA ZROD KAŽDÉMU KREŠŤANOVÍ. TOTO BOŽIE SLOVO DUCH SVÄTÝ ODKRÝVA A ZVESTUJE, NÍM OSVECUJE A ZAPAĽUJE SRDCIA, ABY SME SLOVO POCHOPILI, PRIJALI, NA NEHO SA SPOLEHALI A V ŇOM VYTRVALI. KDE VŠAK DUCH SVÄTÝ NESPÔSOBÍ, ABY SA BOŽIE SLOVO ZVESTOVALO A KDE NEVZBUDÍ V SRDCIACH POCHOPENIE, TAM JE VŠETKO STRATENÉ AKO V PÁPEŽSTVE, KDE VIERU SKRYLI POD LAVICU A KRISTA NIKTO NEUZŇÁVAL AKO PÁNA, ANI DUCHA SVÄTÉHO AKO POSVÄTITEĽA. TO ZNAMENÁ: NIK NEVERIL, ŽE JEŽIŠ KRISTUS JE NAŠIM PÁNOM, KTORÝ NÁM BEZ NAŠICH SKUTKOV A ZÁSLUH VYDOBYL TAKÝ VEĽKÝ POKLAD A UROBIL NÁS PRIJATEĽNÝMI V OTCOVÝCH OČIACH. ČO TAM CHÝBALO? CHÝBAL TAM DUCH SVÄTÝ, KTORÝ BY ODKRYL PRAVDU A DAL JU ZVESTOVAŤ. NAOPAK: BOLI TAM ĽUDIA A ZLÍ DUCHOVIA, KTORÍ NÁS UČILI ZÍSKAVAŤ SI SPÁSU A DOSAHOVAŤ MILOŠŤ VLASTNÝMI SKUTKAMI. PRETO TO NEBOLA KREŠŤANSKÁ CIRKEV. LEBO KDE SA KRISTUS NEZVESTUJE, TAM NIETO DUCHA SVÄTÉHO, KTORÝ KREŠŤANSKÚ CIRKEV UTVÁRA, POVOLÁVA, ZHROMAŽDUJE A MIMO KTOREJ NIKTO NEMÔŽE PRÍSŤ KU KRISTOVI.

prostredníctvom troch dištriktov ostalo tiež predsedníctvom cirkvi naďalej nepovšimnuté. Najprv sa dostali do cirkevných zborov uznesenia generálneho presbyterstva (GP), z 31. 3. 2017. k reštrukturalizácii. Následne došiel do cirkevných zborov iný list podpísaný generálnym biskupom, ktorý tiež poukázal na tieto uznesenia GP. A koncom minulého týždňa prišiel do cirkevných zborov list podpísaný bratom Slavomírom Hanuskom, predsedom komisie. K listu pripojil 12 stranový R I E D K O napísaný materiál na verejnú diskusiu. **Pripomienky** bude komisia zbierať **do 24. 11. 2017** a následne má mimoriadna synoda - **o deň neskôr 25. 11. 2017** - prerokovať a odsúhlasiť nový model štruktúry, ktorý sa následne už len legislatívne dopracuje. **Takúto mimoriadnu synodu nepotrebujeme.** V priebehu jedného dňa sa ani len nedá začať diskusia k tak zložitej téme, a nie to, aby sa ešte odsúhlasil konsenzom nový model. Tu je jasne vidieť ako vedenie cirkvi absolútne nepotrebuje názor členov cirkevných zborov a funkcionárov, nepotrebujú naše návrhy a pripomienky, oni už majú to svoje pripravené, len nám chcú zalepiť oči!!! Navrhnutá mimoriadna synoda je preto pasca, ktorá bude viesť k posilneniu súčasného centra a moci vedenia cirkvi, v tejto alebo novej štruktúre. Takže terajší predstavitelia vedenia cirkvi budú môcť plynule prejsť do novej organizačnej štruktúry na konci roku 2018, teda hneď ako im uplynie súčasný mandát. Súčasnú predsedníctvo cirkvi nepripúšťa, že moc je odvodená od základných článkov cirkvi, a to je od cirkevných zborov a jej členov. **Skutočná mimoriadna synoda má riešiť zásadné otázky rozvoja ECAV na Slovensku,. Tá by sa mala uskutočniť na inom mieste a v inom čase, s novým Predsedníctvom ECAV na Slovensku, po roku 2018, ktorému by sa mala dať nová šanca na budovanie konsenzu a zhody v otázkach rozvoja cirkvi, či zmeny jej štruktúry.** *Martin Kováč*

REFORMAČNÉ OKIENKO

Posolstvo piesní Juraja Tranovského

V pondelok, 29. mája 2017, uplynulo 380 rokov od odchodu Juraja Tranovského na večnosť. Exulant Juraj Tranovský kresťanskú pieseň na jej historických cestách obohatil v európskom i svetovom meradle. Piesne Cithary sa spievali a spievajú na všetkých kontinentoch. Hymnologické talenty, ktorými Tranovský disponoval, slovenskí evanjelici považovali a považujú za Boží dar – dar nebies našej krajiny. Veď Tranovský svojím spevníkom vyznačil piesňový model evanjelických služieb Božích, ktorý na Slovensku pretrval stáročia. Piesňami samotnými vstupoval hlboko do srdc mnohých generácií slovenských i českých, sliezskych, poľských protestantov, prebýval v ich domovoch a chrámoch, s nimi sa „uberal“ do mnohých krajín, v prekladoch sa stal známym aj medzi maďarskými evanjelikmi. Piesňami vyznačoval „súradnice“ evanjelickej viery, oduševňoval a vyspieval vrúcne precitované pokánie. Jeho piesne dokázali ďakovať Hospodinovi za dobré dary, bojovať s diablom i hriechom, modliť sa, radovať sa i smútiť v najrozličnejších okolnostiach, vyjadriť nielen nadšenie betlehemských Vianoc ,či bolestné volanie Veľkého Piatku, ale i belostnú nádej veľkonočného Vzkriesenia. Pavol Dobšínský o Tranovského piesňach napísal presnú, a preto často citovanú charakteristiku: „Poklad to neoceniteľný! Ale ani nebude slovenského domu bez neho! Slovenskí otcovia a hospodári odkladajú si ho v príbytkoch na najvzácnejšie miesto, matere nevydávajú dcéry svoje bez neho. Náš ľud sa neodcudzí od nábožnosti, ani od svojej reči dokiaľkoľvek vo vážnosti je Tranoscus.“

Tranovský Cithara sanctorum určil celý rad ďalších úloh: posilňovať evanjelickú identitu, ohlasovať – vyznávať augsburské vierovyznanie, udržiavať pri živote a kultivovať jazyk "domácich viery", ktorý pomáhal formovať duchovnosť Slovenska a rozvíjať národné povedomie Slovákov. Cithara sanctorum mala aj apologetické úlohy: reformáciu bránila duchovnou piesňou. Bol to nerovný zápas, v ktorom pieseň Cithary prekvapujúco nepodľahla: práve naopak – vydržala, mobilizovala, oduševňovala, a preto sa stala milovanou. Pretekala dejinami – štrbinami stáročí, ako píše Ivan Kadlečík. Jej vrúcnymi žalmami, slávami, prosbami, antifónami i nápevmi – vodami živými – evanjelici povzbudzovali „sami seba“ vo viere – cirkevný rok za rokom, zo storočia do storočia presakovali studnice evanjelickej viery. A navidomoči presakujú i do dnešných duchovne vyprahnutých časov.

Opätovne a opätovne bola vydávaná – u nás i vo svete. Ako presvedčivo – „de visu“ dokladá Bibliografia Cithary sanctorum (Eva Augustínová, 2012) – Tranovského kancionál je najvydávanjšou knihou medzi tými, ktoré boli na vydanie pripravené na Slovensku: Cithara vyšla minimálne dvestodvadsaťkrát, a to v niekoľkých redakciách. Na jej postupnom – mohutnom raste sa podieľal pozoruhodný rad významných autorov – hymnológov, básnikov i skladateľov, či upravovateľov, ktorí Tranovského spevníku pridali na slovacite a nezmazateľne ho vpísali do dejín slovenskej literárnej a hudobnej kultúry.

Cithara vydržala i nápor v tom čase „mladistvého“, do istej miery racionalistického Zpěvníka evangelického, ktorý ju mal po roku 1842 v úmysle vystriedať – s Jánom Kollárom povedané – tak ako Nová zmluva „vystriedala“ Starú zmluvu. No nestalo sa: vrúcnosť Cithary si zamiloval väčší počet srdc a zborov evanjelických kresťanov ako Zpěvník.

Úryvok z námetu na nakrútenie dokumentárneho filmu RTVS

Miloš Kovačka: Juraj Tranovský spevák v ťažkej dobe

MODLITBA ZA SYNODU ECAV

**Vďaka Ti, Bože, za slobodu,
ktorú si po mnohých rokoch útlaku daroval našej drahej cirkvi.
Oslobodil si nás k zodpovednosti,
ktorou sme sami rozhodovať o našich vlastných záležitostiach.
Sme však slabí a nedokonali. Dopúšťame sa rozličných omylov a chýb.
O to viac si uvedomujeme, ako veľmi sme odkázaní na Tvoju pomoc.
Preto Ťa aj pred tohtoročnou synodou prosíme,
aby si našich zvolených zástupcov na rokovaní viedol Tvojím Svätým Duchom.
Pomôž im v jednomyselnosti a vzájomnej bratsko-sesterskej láske dokázať
poslušnosť Tvojmu slovu a Kristovmu evanjeliu.
Daj im poznať, že obnova cirkvi je možná len v súlade s Tvojou svätou vôľou.
Musí mať pôvod v Tebe. Musí mať požehnanie od Teba. Musí byť Tvojím dielom.
Lebo ak Ty nestaviaš dom, márne sa namáhajú stavitelia. Amen.**

Ján Bunčák, zborový farár, Trenčín

Synoda najvyšší orgán ECAV na Slovensku, každoročne sa schádza na inom mieste. V tomto roku, ak Pán Boh dá, sa bude konať v Nimnici v dňoch 16. – 17. júna 2017. (Viac o synode hovorí Cirkevný ústavný zákon č. 1/1993 čl. 29 -30).

OKIENKO MoS**Byť v Duchu Svätom ...**

Načo je nám Duch Svätý? Toto nie je provokačná ani rečnícka otázka, naopak, myslím ju veľmi vážne. Potrebujeme túto tretiu osobu Božej Trojice? V našom praktickom, každodennom kresťanskom živote?

Žijeme vo vyspelej, prosperujúcej krajine, väčšina z nás má všetko, čo je potrebné na slušné živobytie, máme dostatok sociálnych aj rôznych ďalších možností, nežije sa nám až tak zle. Väčšina z nás je vzdelaná, máme mnoho darov a schopností. To všetko je dobré. Problém však je, že sme vlastne dostatočne šikovní, vzdelaní a schopní, aby sme si urobili cirkev aj bez pomoci Svätého Ducha. Možno práve preto nevidíme ten rozdiel tak ostro, ako by sme potrebovali. Lebo my máme na to, aby sme urobili cirkev aj bez Svätého Ducha. Navonok sa zdá, že to ide. Hlavne tradičné cirkvi, s dlhou tradíciou. Máme svoje formy, liturgiu, spevníky, poriadky, predpisy, zákony, usporiadanie cirkvi, teológiu. Máme všetko, aby cirkev fungovala – ako firma. Akosi však nechceme vidieť pravdu, že nás je stále menej a menej /prečo je to tak, si vieme bez problémov zdôvodniť/, „kostolová“ populácia je dramaticky prestarnutá, mladí si hľadajú iné formy zbožnosti, či iné cirkvi, farárov ubúda ... .

Alebo potrebujeme slúžiť niekomu, ktorý je buď chorý, v ťažkom rozpolžení, buď spútaný démonmi, či v úplne bezvýchodiskovej situácii. Zrazu sme bezradní, keď máme niekomu svedčiť evanjelium, či pomôcť. Keď máme niekomu ukázať cestu spasenia. Zrazu sme bezmocní, ako toho človeka priviesť do toho momentu, keď sa v ňom niečo zlomí, keď si uvedomí svoju hriešnosť a biedu a činí pokánie, volá po Spasiteľovi a jeho srdce je zlomené a zmenené. Prečo skoro vôbec nevidíme v ľuďoch tú radikálnu zmenu, ktorá neprivedie človeka len ku prispôsobeniu sa forme a tradícii cirkvi, ale ktorá vedie k zásadnej zmene života, k posväteniu, k oddeleniu od sveta? Do momentu, kde iní ľudia povedia: „tu sa stalo niečo nadprirodzené, niečo Božie“. Na to miesto zostúpil Duch Svätý. Kedy si naposledy mohol Boh náš život a svedectvo použiť k tomu, že sa ľudia obrátili?

Toto všetko, čo som opísal, nech nás vedie k modlitbe o plnosť a moc Ducha Svätého v našich vlastných životoch aj v životoch našej cirkvi. Inak nie sme Jeho. A to je totálna prehra. Nemáme pocit, že kresťanstvo, ktoré žijeme, v ktorom fungujeme, je „bezduché“? Bez života? Lebo si vystačíme aj sami? Premýšľajme a hľadajme odpoveď v Písme.

„Tí teda, čo sú v tele, nemôžu sa páčiť Bohu. Vy však nie ste v tele, ale v Duchu, ak Duch Boží prebýva vo vás. Ale ak niekto nemá Ducha Kristovho, nie je Jeho“ Rímskym 8, 8 – 9.

Stanislav Kocka

? ANKETA REFORMAČNÝCH LISTOV

Milí naši čitatelia,

prinášame anketu s niekoľkými otázkami, ktoré sme položili ordinovaným aj neordinovaným služobníkom v cirkvi. Postupne by sme chceli, ak Pán Boh dá, na stránkach Reformačných listov uverejniť ich odpovede a reakcie na položené otázky.

Anketu pripravila a respondentov oslovila Eva Bachletová pre Reformačné listy.

❓ **Pri 500. výročí Reformácie si mnohí laici i duchovní uvedomujú potrebu nového impulzu pre činnosť ECAV na Slovensku. O formách a potrebách zápasia na modlitbách, vedú diskusie. Vznikla aj Charta 2017, ktorá prezentuje túžbu po obnove ECAV na Slovensku. Hľadá sa aj nový komunikačný model, a to formou Reformačných listov. Čo vy považujete za potrebné v ECAV na Slovensku zreformovať, oživiť, zmeniť?**

Daniela Horínková, Pezinok (DH): Vznik Reformačných listov považujem za znak prebúdzania sa ECAV z dlhoročnej letargie. Modlím sa, aby sa tento komunikačný model neprepadol do cirkevno-politických škriepok a spôsobov tohto sveta. Zreformovať je potrebné predovšetkým vzťahy - k Pánu Bohu i medzi ľuďmi, obnoviť vzájomnú dôveru a lásku. Naše konanie i hovorenie by nemalo byť určované strachom, závislosťou na moci a peniazoch, sebeckom. Samozrejme, je potrebné odstrániť príčiny strachu. To nie je možné bez pokánia - zmeny myslenia, bez neustáleho hľadania Božej vôle. Treba sa nám modliť za pravé poznanie Božej vôle a za silu žiť podľa nej.

Jozef Kováč, Bratislava (JK): Viest' ľudí k osobnej viere v Pána Ježiša cez duchovné znovuzrodenie (J 3, 3 – 8)

Dušan Tilinger, Kingsville, Ontario (DTi): Podľa môjho názoru je to návrat k reformačným SOLAS.

1. **Sola Scriptura.** Luther zdôrazňoval nutnosť čítania Biblie, a preto ju preložil do svojej materinskej reči – nemčiny. Mám pocit, že sme na tento princíp úplne zabudli. Bolo by zaujímavé zistiť, koľko ľudí si pravidelne ráno, alebo počas dňa nájde 15 minút na čítanie a meditáciu nad Božím Slovom. Môj odhad je, že to je len zlomok tých, ktorí chodia v nedelu do kostola. Ak ale chceme, aby k nám Boh hovoril, ak sa chceme k Nemu priblížiť, ak sa chceme naučiť milovať ako Ježiš, je nutne, aby sme nechali Božie Slovo každodenne prenikať do našich myslí a srdc. Nikto nemôže počítať s duchovným rastom, ak nie je denne napojený na Boha práve cez Jeho Slovo. Ozeáš 6,6 hovorí: „Lebo lásku chcem, a nie obeť, poznanie Boha viac ako zápaly.“ – Nie je dôležité koľko dôležitých kontraktov počas dna uzatvoríme, čo všetko dosiahneme, koľko dobrých skutkov urobíme, ak sme sa len trochu nenaučili Boha milovať, a ak sme ho len trochu viac nespoznali, tak sme ten deň prežili nadarmo. A opačne. Ak sme počas dňa Boha len trochu, skrze Jeho Slovo, spoznali a ak sme sa Ho len trochu viac naučili milovať, tak sme deň prežili naplno, aj keby sa nám nič nevydarilo.

2. **Sola Fide.** V dnešnej dobe nám chyba viera, alebo ešte lepšie povedané dôvera v Boha. Odmalička sme vychovávaní, že všetko zvládneme sami, že záleží iba na nás, ako sa v živote uplatníme. Nikto iný nám nemôže garantovať úspech len my sami. Opak je ale pravdou. Bez pravej a živej viery v Boha náš život bude iba sebeckým napĺňaním našich snov a plánov. Príslovia 3: 5 – 6 hovorí: „Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum. Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky.“ – Boh nás pozná lepšie ako my sami a jediná cesta ako naplno prežiť tento život je spoľahnúť sa na jeho lásku a múdrosť.

3. **Sola Gratia.** Milosť Božia dáva nášmu životu pravý zmysel. Všetko, čo máme a čím sme je Boží dar, ktorý si nezaslужujeme, ale ktorý môžeme prijať. Ak sa pozrieme na svoj život, a nevidíme žiadne zmeny, tak je otázne, či sme túto milosť naozaj prijali, alebo len o nej hovoríme. Božia milosť, toho kto ju prijal, vždy radikálne zmení. Mám rád slová, ktoré povedal apoštol Pavel v 2 liste Korintským 12:9: „Ale on (Boh) mi povedal: Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti. Preto sa budem najradšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila.“ – Aj keby sme všetko stratili, aj keby sa s nami stalo to najhoršie, na Božiu milosť a lásku a prísľub večného života sa vždy môžeme spoľahnúť.

Dušan Toth, Toronto (DT): Charta ako Programový dokument je prepotrebná. Keby sme ju nemali, museli by sme ju vymodliť. Skláňam sa pred autormi tohto úžasného a tak prepotrebného dokumentu, lebo nám hovorí, kde sme; kam chceme ísť a ako sa tam dostaneme. Chartu by mal podpísať každý člen ECAV na Slovensku.

❓ **Aké sú podľa vás priority duchovnej, pastorálnej, misijnej práce ECAV na Slovensku dnes?**

DH: Misijná práca je prvoradou úlohou Cirkvi, veď príkaz k nej dal sám Pán Cirkvi Ježiš Kristus pred svojím vstúpením na nebesá. Cirkev, ktorá neplní túto úlohu stráca zmysel svojej existencie. Skutočná kresťanská misia je duchovná. Pán Ježiš povedal: „Čiňte mi (mne) učeníkmi...“ a nie - čiňte členmi vašej cirkvi, alebo oddanými vyznávačmi vášho učenia. Nemusí ísť iba o zahraničnú misiu, aj keď má ísť o národy. Misiu potrebuje aj náš národ, naša vlasť. Sme síce ešte stále „kresťanská krajina“, ale nie je to len na papieri? Koľko našich blížnych skutočne vie, čo znamená nasledovať Pána? Ako sa prejavuje pravé kresťanstvo – evanjelictvo vychádzajúce z úprimného srdca? Prioritou pastorálnej práce je obnova medziľudských vzťahov smerom k pravdivosti, otvorenosti, dôvere, úcte a láske.

JK: Osobná i verejná evanjelizácia.

DTi: Jednoznačne sa zamerať sa duchovný rast jednotlivcov. Bez duchovného rastu budeme stále iba nedospelými deťmi, ktoré neustále požadujú, aby sa o nich niekto staral, aby oni boli stredobodom pozornosti. Dospelí a zrelí ľudia naopak slúžia druhým, robia triezve a zrelé rozhodnutia a dokážu ich tiež napĺňať. Osobne si myslím, že situácia, v ktorej sa ECAV na Slovensku momentálne nachádza je dôsledkom práve tejto duchovnej nedospelosti a nezrelosti jej členov.

❓ **Dnes sa diskutuje o štrukturálnych zmenách usporiadania ECAV na Slovensku. Aký model by ste vy považovali za prijateľný v historickom, spoločenskom a kultúrnom kontexte cirkvi?**

DH: Nijaká zmena štruktúry nám nepomôže, ak sa nezmenia ľudia. Napriek malosti našej cirkvi a všeobecnému nedostatku peňazí, za lepší považujem návrh modelu s troma dištriktmi a troma biskupmi. Model jedného dištriktu je nebezpečný vzhľadom na ľudské sebecko. Príliš zväzda k totalite a kultu osobnosti. Ale – opakujem, žiadna zmena nám nepomôže ak ... Je jedno na aký kontext sa odvolávame. Modlime sa, aby nám Boh Duch Svätý pomohol zmenou myslenia ľudí.

JK: Asi 2 dištrikty so striedavým predsedením dištr. biskupov.

DTi: Ak chcete zachovať demokratické princípy cirkvi, nesmiete dovoliť, aby ľudia v zboroch stratili rozhodovaciu silu. (Opäť je k tomu dôležité mať zreľých kresťanov, ktorí dokážu uplatniť vieru v praxi, a nie len prísť do kostola na hodinu a potom celý týždeň sa o svoju vieru viac nezaujímať). Cirkev ako organizácia vzniká z vôle zborov, a nie naopak. Tak isto biskup je farárom farárov, a nie ich nadriadený.

? Ako váš cirkevný zbor, spoločenstvo, organizácia prežíva rok Reformácie, čo je pre vás v týchto mesiacoch prioritou?

DH: Spoločenstvo evanjelických žien prežíva rok Reformácie veľmi intenzívne, keďže sme k jubileu pripravili dva veľké projekty, na ktorých sme pracovali 5 rokov: „Reformácia a ženy“ (ide o prvé historické bádanie v archívoch a knižniciach – hľadania postáv žien, ktoré pomáhali šíriť reformáciu a brániť Evanjelickú cirkev v časoch protireformácie.) a „Vyšivaná história Evanjelickej cirkvi na Slovensku“. V tomto roku ich dokončujeme, prezentujeme a veríme, že splnia svoje poslanie a odovzdajú posolstvo, ktoré sme do nich s láskou vložili: prehĺbenie vedomostí o histórii našej cirkvi, budovanie spoločenstva od rodín cez cirkevné zbory až po vzťahy v spoločnosti, do ktorej nás Stvoriteľ postavil a zvrúcnenie viery.

Členovia nášho cirkevného zboru sa zúčastnili na zájazdoch Po stopách Dr. M. Luthera, vedenie zboru plánuje uskutočniť výstavu obrazov „Vyšivanej histórie ...“ so sprievodnými programami, výstavou Biblií, vystúpením detí a spevokolov, a s prezentáciou knižky životopisov významných evanjelických žien 16.-18. storočia, „Reformácia po praslici“. Je to výsledný produkt projektu SEŽ „Reformácia a ženy“. Kiež Pán Cirkvi požehná celý tento rok ako príležitosť k obnove ECAV na Slovensku!

JK: Aby všetky akcie a aktivity poslúžili na reformáciu života podľa Božieho slova (Reformačný deň, príležitostné videá, trička ...)

DTi: Naš zbor momentálne, už druhý rok, prechádza revitalizáciou (reformou). Našou snahou je motivovať ľudí v zbere k aktívnej činnosti. Väčšinu našich príjmov a najväčšiu časť energie v našom zbere sme zamerali na misiu v meste, v ktorom žijeme a pôsobíme. Tak, ako to Ježiš hovorí v Matúšovi 28: 18 – 20. Biblickým veršom našej vízie na roky 2016 až 2021 sú slová z 1 Jána 4: 19: „My milujeme, lebo On nás miloval ako prvý“. Naše motto je: „Milujúci Boha – Slúžiaci ľuďom – Meniaci Životy.“ (Loving God – Serving People – Changing Lives). Výsledkom, len za prvý rok tejto práce, je 18 nových členov nášho zboru.

Brat farár Dušan Toth (Toronto) na ďalšie otázky odpovedal úvahou, ktorú napísal pred dvomi rokmi pod názvom: Je ešte stále potrebná reformácia? (Situácia v cirkvi pred Lutherovou reformáciou a situácia v cirkvi dnes). Túto úvahu prinesieme v ďalších číslach Reformačných listov. Všetkým respondentom úprimne ďakujeme a prajeme hojnosť Božieho požehnania.

Vyšivaná reformácia

„Povedz mi niečo, a ja to zabudnem. Ukáž mi niečo, a ja si to zapamätám. Dovoľ mi, aby som si to vyskúšal na vlastnej koži, a ja to budem ovládať. Dovoľ mi, aby som to prežil, a ja to budem cítiť a chápať.“ (J. A. Komenský)

Najlepšie a najintenzívnejšie si dôležité udalosti a fakty pamätáme cez zážitok. To je skúsenosť mnohých. Ako to však zabezpečiť, ak sa jedná o deje dávno minulé; o udalosti, ktoré v svojej dobe hýbali svetom, avšak dnes im nie je celkom jednoduché rozumieť. Alebo dokonca ani mnohých nezaujímajú. Hovoríme síce, že poznať vlastnú históriu je dôležité, avšak málokto vie podať historické udalosti tak, aby zaujali a inšpirovali k ďalšiemu skúmaniu a premýšľaniu. Podať históriu reformácie cez vybrané dejinné momenty „ako vyšítú“ sa podarilo v priebehu niekoľkých rokov v spolupráci mnohých žien a mužov cez Spoločenstvo evanjelických žien (www.sezs.sk).

Autorkou projektu je PhDr. Jana Kepplová, autorkou predlôh pre vyšívanie a textu bulletinu je prof. Ing. arch. Janka Krivošová a materiálne potreby pre vyšívanie zabezpečila a odbornou poradkyňou pri vyšívaní obrazov bola Milka Fojtíková. Aby projekt skutočne uzrel svetlo sveta bolo potrebné, aby svojou ochotou, schopnosťami a darmi prispelo množstvo ďalších ľudí. Vyšivanú reformáciu tvorí dnes šesťnásť vyšívaných obrazov v rozmeroch 100x120cm, a vidieť ich, je zážitok.

Svojim obdivovateľom tieto obrazy poskytujú možnosť vnoriť sa do vybraných historických udalostí vzniku a rozvoja evanjelickej cirkvi na území dnešného Slovenska. Zobrazujú momenty a fakty, ktoré rozhodujúcim spôsobom formovali obraz aj dnešnej organizácie cirkvi. Ukazujú mužov a ženy, ktorí v svojej dobe a na základe myšlienok o reformácii kresťanského spôsobu života podľa Biblie a na základe Lutherových spisov, a cez svoje dary a schopnosti, pracovali na skvalitnení duchovného aj spoločenského života.

Obrazy je možné uvidieť počas jednotlivých slávností v seniorátoch v rámci programu „Oslobodení Božou milosťou“. Verejnosti budú prezentované v októbri, počas záverečných osláv Pamiatky reformácie v Slovenskom národnom divadle v Bratislave v termíne od 31. 10. 2017 do 31. 12. 2017. Spoločenstvo evanjelických žien v spolupráci s ECAV na Slovensku a vydavateľstvom Transcivus vydalo k tomuto projektu aj samostatný bulletin s fotkami a informáciami k jednotlivým obrazom.

Vyšivaná reformácia je jedinečný projekt, ktorý ponúka možnosť vnímať, uvedomovať si a zažiť, čo bolo pre ľudí v histórii evanjelickej cirkvi podstatné a zároveň inšpiruje k otázke, čo je pre našu cirkev podstatné dnes.

Eva Oslíková, ev. farárka, Modra

Kontakt na tím Reformačných listov:

Sekcia HELP – Evanjelická jednota, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Zostavili:

Martin Kováč 0905 269 078
Monika Cipciarová 0948 254 765
Eva Bachletová 0905 813 782

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom. Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke <http://evanjelickajednota.sk>